

Kela|Fpa[®]

Mikä muuttuu asumisen tuissa vuonna 2024?

Rita Lääkkölä, juristi

Venla Hietala, erikoissuunnittelija

Hallitusohjelma tuo muutoksia

- Sosiaaliturvaan on tulossa useita muutoksia vuonna 2024. Muutokset pienentävät etuuksien määrää.
- Muutokset vaikuttavat ennen kaikkea yksinhuoltajiin, yksin asuviin ja työttömiin.
- Kela toimeenpanee muutokset.

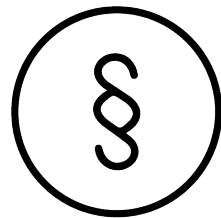
Kela|Fpa[®]

Näin yleinen asumistuki muuttuu 2024

Juristi Rita Lääkkölä

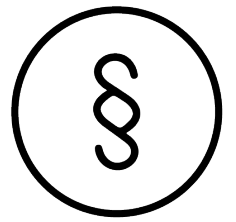
Yleisen asumistuen muutokset vuonna 2024

Tuen korvausprosentti	Perusomavastuu	Kuntaryhmät
Tuen korvausprosentti pienenee nykyisestä 80 prosentista 70 prosenttiin. Voimaan 1.4.2024 alkaen.	Tulojen vaikutusta tuen määrään kiristetään nykyisestä 42 prosentista 50 prosenttiin. Aikuisen ja lapsen kertomia perusomavastuukaavassa muutetaan. Voimaan 1.4.2024 alkaen.	Helsinki yhdistetään samaan kuntaryhmään Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kanssa, joten enimmäisasumismenot Helsingissä pienenevät. Voimaan 1.4.2024 alkaen.
Ansiotulovähennys	Omistusasunnot	Asumisoikeusasunnot
Ansiotulovähennys poistuu. Voimaan 1.4.2024 alkaen.	Oikeus saada yleistä asumistukea omistusasuntoon poistuu. Voimaan 1.1.2025 alkaen.	Asumisoikeusasunnoissa ei oteta enää huomioon asuntolainan korkoja. Voimaan 1.1.2025 alkaen.

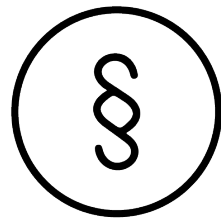
Tuen korvausprosentti pienenee

- Tuen korvausprosentti pienenee nykyisestä 80 %:sta 70 %:iin.
 - Tuen määrä on 1.4.2024 alkaen 70 % hyväksyttävistä asumismenoista, joista on vähennetty perusomavastuu.
 - Jos hyväksyttävät asumismenot ovat suuremmat kuin enimmäisasumismenot, tuen määrä lasketaan enimmäisasumismenojen mukaan.
 - Tuensaajan tulee siis jatkossa kattaa vähintään 30 % asumismenoistaan muista tuloistaan.
- Muutos tulee voimaan, kun uutta yleistä asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa tukea tarkistetaan 1.4.2024 alkaen tai myöhemmin.
 - Tuensaajan ei tarvitse hakea tarkistusta korvausprosentin muutoksen vuoksi.

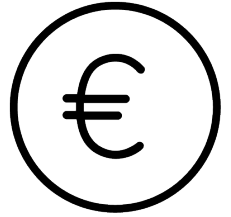
Perusomavastuu nousee

- Yleisen asumistuen tuloharkinta kiristyy, ja tämän seurauksena perusomavastuun laskeminen muuttuu:
 - Perusomavastuun määrä nousee nykyisestä 42 %:sta 50 %:iin.
 - Perusomavastuun aikuisen kerroin pienenee ja lapsen kerroin suurenee.
- Perusomavastuuta muodostuu jatkossa aiempaa pienemmillä tuloilla ja perusomavastuun määrä on aiempaa suurempi.
- Muutos tulee voimaan, kun uutta yleistä asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa tukea tarkistetaan 1.4.2024 alkaen tai myöhemmin.
 - Tuensaajan ei tarvitse hakea tarkistusta perusomavastuun muutoksen vuoksi.

Helsingin kuntaryhmä muuttuu

- Yleisen asumistuen huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärät on jaettu kuntaryhmiin. Ahvenanmaalla on kuntaryhmistä erilliset enimmäisasumismenot.
 - Kuntaryhmä I: Helsinki
 - Kuntaryhmä II: Espoo, Kauniainen ja Vantaa
 - Kuntaryhmä III: Muut suuret kaupungit
 - Kuntaryhmä IV: Muut kunnat
- Helsinki yhdistetään 1.4.2024 alkaen Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kanssa samaan kuntaryhmään.
 - Tämän seurauksena enimmäisasumismenot Helsingissä pienenevät.
- Muutokset tulevat voimaan, kun uutta yleistä asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa tukea tarkistetaan 1.4.2024 alkaen tai myöhemmin.
 - Tuensaajan ei tarvitse hakea tarkistusta kuntaryhmän muutoksen vuoksi.

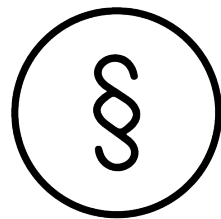
Enimmäisasumismenojen määrät

- Enimmäisasumismenot kuntaryhmittäin 1.1.-31.3.2024:

Ruokakunnan koko henkilöä	I kuntaryhmä e/kk	II kuntaryhmä e/kk	III kuntaryhmä e/kk	IV kuntaryhmä e/kk	Ahvenanmaa e/kk
1	582	563	447	394	517
2	843	808	652	574	756
3	1072	1019	828	734	958
4	1253	1188	981	875	1135
+ lisähenkilöä kohden e/kk	156	148	134	129	155

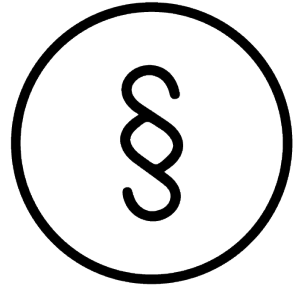
- Enimmäisasumismenot kuntaryhmittäin 1.4.2024 alkaen:

Ruokakunnan koko henkilöä	I kuntaryhmä e/kk	II kuntaryhmä e/kk	III kuntaryhmä e/kk	Ahvenanmaa e/kk (31.5.2024 asti)
1	563	447	394	517
2	808	652	574	756
3	1019	828	734	958
4	1188	981	875	1135
+ lisähenkilöä kohden e/kk	148	134	134	155

Ansiotulovähennyksen poistuminen

- Ansiotulovähennys poistuu 1.4.2024 alkaen.
 - Jatkossa palkka- ja elinkeinotoiminnan tuloista ei siis tehdä ansiotulovähennystä.
- Muutos tulee voimaan, kun uutta asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa asumistukea tarkistetaan 1.4.2024 alkaen tai myöhemmin.
- Yleinen asumistuki tarkistetaan, jos ruokakunnan olosuhteet muuttuvat.
 - Asiakkaan ei tarvitse hakea asumistuen tarkistusta pelkästään ansiotulovähennyksen poistumisen vuoksi.
 - Tulojen muuttuessa asumistuki tarkistetaan vain, jos ruokakunnan todellisissa tuloissa on tapahtunut huomattava muutos.
 - Huomattava muutos tapahtuu, jos ruokakunnan tulot nousevat vähintään 400 euroa tai laskevat vähintään 200 euroa.

Omistusasuntojen tuki lakkaa

- Omistusasuntoihin ei makseta yleistä asumistukea 1.1.2025 alkaen.
 - Omistusasuntoihin ei siis myönnetä uusia asumistukia 1.1.2025 alkaen, ja Kela lakkauttaa maksussa olevat asumistuet 1.1.2025 alkaen.
- Yleisessä asumistuessa omistusasuntoina pidetään myös asuntoja, joihin ei ole tehty vuokrasopimusta ja joissa ruokakunta vastaa asumismenoista kuten omistaja.
- Muutos ei koske asumisoikeusasuntoja eikä osaomistusasuntoja.

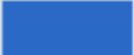

Muutokset asumisoikeusasunnon menoissa

- Asuntolainan korkoja ei oteta asumisoikeusasunnoissa huomioon 1.1.2025 alkaen.
- Muutos tulee voimaan, kun uutta yleistä asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa tukea tarkistetaan 1.1.2025 alkaen tai myöhemmin.
 - Jos asuntolainan korkojen määrä on ollut vähintään 50 euroa kuukaudessa eikä asumismenoissa ole tapahtunut muita muutoksia, asiakkaan tulee hakea asumistuen tarkistusta.

Miten lainmuutokset näkyvät asiakkaille?

Yleinen asumistuki pienenee vuonna 2024

	 Heikki, osa-aikatyössä Asuu yksin asumisoikeusasunnossa Tampereella Hakee uutta asumistukea	 Anni, kokopäivätyössä Asuu kahden alaikäisen lapsensa kanssa vuokra-asunnossa Raumalla Hakee asumistuen vuositarkistusta 1.4.2024	 Ilona, opiskelija Asuu yksin vuokra-asunnossa Helsingissä Hakee asumistuen vuositarkistusta 1.9.2024
Tulot	Palkkatulo1 000 €/kk Työttömyysetuus ennen 1.4.202420,93 €/pv Työttömyysetuus 1.4.2024 alkaen13,95 €/pv	Palkkatulo2 500 €/kk Lapsilisät eivät ole tuloa yleisessä asumistuessa	Opintotuki279,38 €/kk Opintolaina ei ole tuloa yleisessä asumistuessa
Asumis- menot	Vastike550 €/kk Erillinen vesimaksu*20 €/kk Asuntolainan korot38 €/kk	Vuokra800 €/kk Erillinen vesimaksu*60 €/kk	Vuokra ennen 1.9.2024740 €/kk Vuokra 1.9.2024 alkaen800 €/kk Erillinen vesimaksu*20 €/kk
Asumis- tuki	Ennen 1.4.2024232,61 €/kk 1.4.2024 jälkeen124,25 €/kk	Ennen274,72 €/kk Jälkeen112,35 €/kk	Ennen465,60 €/kk Jälkeen394,10 €/kk

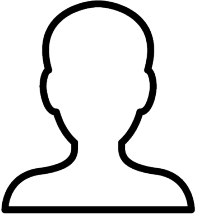
*Erillinen vesimaksu otetaan asumismenona huomioon vahvistetun normin mukaisesti, vuosina 2023 ja 2024 vesinormi on 20 €/kk.

Grafiikka: Kela

Yleisen asumistuen suojasäännös

- Anssi asuu yksin vuokra-asunnossa Oulussa. Hän hakee yleisen asumistuen tarkistusta vuokran nousun vuoksi 1.4.2024 alkaen.
- Anssin tulona on työmarkkinatuki 800,02 euroa kuukaudessa.
- Anssin vuokra on 31.3.2024 asti 580 euroa kuukaudessa ja 1.4.2024 alkaen 635 euroa kuukaudessa.
- Tarkistuksen yhteydessä Anssin yleisen asumistuen määrä pienenisi, koska 1.4.2024 voimaan tulevat lainmuutokset vaikuttavat Anssin asumistuen määrään.
 - Anssin tuloissa ei kuitenkaan ole tapahtunut muutoksia.
- Laissa säädetyn suojasäännöksen vuoksi Anssin asumistukea ei tarkisteta, vaan tuen maksaminen jatkuu entisin perustein.

Omistusasunnon tuen lakkaaminen

- Pirkko asuu yksin omistamassaan osakeasunnossa. Hän on yrittäjä ja hänen tulonaan on YEL-työtulo.
- Pirkko hakee asumistuen tarkistusta vastikkeen nousun takia 1.2.2024 alkaen.
 - Vastikkeen määrä ennen 1.2.2024 on 210 euroa.
 - Vastikkeen määrä 1.2.2024 alkaen on 300 euroa.
 - Lisäksi Pirkko maksaa erillistä vesimaksua.
- Pirkon asumistuki tarkistetaan ja tuki myönnetään määräaikaisena 31.12.2024 saakka.

Kysyttävää?

Kela|Fpa[®]

Näin toimeentulotuki muuttuu 2024

Erikoissuunnittelija Venla Hietala

Perustoimeentulotuen muutokset 1.4.2024

Mikä muuttuu?	Asumismenot	Määräaika edullisemman asunnon etsimiseen
Muutokset koskevat vain toimeentulotukilain 7 a §:ää.	Hyväksyttävät asumismenot määritellään tarkemmin lain tasolla.	Määräaika muuttuu ehdottomaksi (3kk), mutta sitä voidaan pidentää.
Erityiset perusteet	Asumisnormit	Voimaantulo
Erityiset perusteet korkeampien asumismenojen huomioimiselle tuodaan lain tasolle ja harkinnan reunaehdot määritellään tarkemmin.	Kuntakohtaiset asumisnormit määritellään asetuksessa.	Laki tulee voimaan 1.4.2024. Uusi laki koskee hakemuksia, jotka kohdistuvat aikaan 1.4.2024 ja sen jälkeen.

Perustoimeentulotueassa huomioitavat asumismenot

Mikä muuttuu?

- Viittaus yleisen asumistuen pykälään poistuu ja hyväksyttävät menot on tuotu toimeentulotukilakiin.
- Saunamaksu kuuluu jatkossa asumisnormin sisälle huomioitaviin menoihin.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

- Käytännössä ei aiheuta muutoksia asiakkaiden asumismenojen huomioimiseen, vaan asumismenojen huomiointi jatkuu ennallaan nykykäytännön mukaisesti.
- Jos asiakkaalla on menona saunamaksu, tarkastellaan sitä yhdessä asiakkaan muiden asumisnormiin kuuluvien menojen kanssa, esim. vuokra + saunamaksu.
 - 10 euron kohtuullisen kustannuksen raja poistuu.
 - Saunamaksu voidaan huomioida kokonaisuudessaan, jos asumismenot jäävät alle kohtuullisena pidetyn rajan.

Vuokravakuudet

Mikä muuttuu?

- Vuokravakuus ja muuttokustannukset huomioidaan lähtökohtaisesti paikkakunnan kohtuullisen tason mukaiseen asuntoon.
- Pieni ylitys voidaan jatkossakin lain mukaan sallia harkinnalla, mutta tällöin asumismenot kohtuullistetaan välittömästi paikkakunnan asumisnormiin.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

- Muuton perusteet säilyvät ennallaan.
- Jos asiakas muuttaa asumisnormin ylittävään asuntoon ja hänellä ei ole erityisiä perusteita korkeammille asumismenoille, vuokravakuus voidaan myöntää harkinnalla koko vuokravakuuden määrälle. Asiakkaan vuokrasta huomioidaan kuitenkin vain paikkakunnan kohtuulliseksi katsottu määrä ja asiakas maksaa ylityksen itse.

Asumismenojen kohtuullisuuden arvioiminen

Mikä muuttuu?

- Asumisnormit tuodaan lain tasolle ja niistä säädetään asetuksella.
- Kela valmistelee jatkossakin asumisnormit seuraavalle vuodelle ja tekee niistä esityksen STM:lle.
- 5% harkinta poistuu.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

- Jatkossa useampi asiakas tulee saamaan kehotuksen etsiä edullisempaa asuntoa, koska harkintaa pienelle ylitykselle ei jatkossa ole. Myös kohtuullistamisia tullaan tekemään nykyistä enemmän.

Erityinen peruste kohtuullista tasoa korkeammille asumismenoille

Mikä muuttuu?

- Hyväksyttävät erityiset perusteet kohtuullista tasoa korkeammille asumismenoille määritellään jatkossa pykälässä.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

- Käytännössä erityiset perusteet vastaavat Kelan nykymenettelyä ja lainmuutos ei tuo suurta muutosta asumismenojen huomioimiseen.
- Asiakkaan on esitettävä erityiset perusteet Kelalle. Asiakasta tulee ohjata ilmoittamaan Kelalle erityisistä perusteista hakemuksen tai kuulemisen yhteydessä.
- Harkinta säilyy edelleen oleellisena osana perustoimeentulotukea, mutta harkinnan raamit on avattu tarkemmin lain.

Kehotus edullisemman asunnon etsimiseen ja määräajan asettaminen

Mikä muuttuu?

- Ohjaus etsiä edullisempaa asuntoa voidaan tehdä asuinpaikkakuntaa laajemmalle alueelle.
- Kolmen kuukauden määräaika voidaan pidentää perustellusta syystä. Peruste huomioida asumismenot täysimääräisenä toistaiseksi sillä perusteella, että asiakas etsii edullisempaa asuntoa, poistuu.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

- Käytännössä Kela ei voi muutoksen jälkeen edellyttää asiakasta muuttamaan pois asuinpaikkakunnaltaan, voimme vain ohjata siihen.
- Jos asiakas etsii aktiivisesti edullisempaa asuntoa, mutta ei löydä sellaista, voi hän esittää selvityksen Kelalle ja määräaika voidaan pidentää.

Muuta ajankohtaista toimeentulotuessa

- Kuntakohtaiset asumisnormit
 - Asumisnormeihin tehdään korotuksia 1.4.2024 alkaen.
 - Uudet asumisnormit, jotka ovat voimassa 1.4.2024 alkaen on julkaistu asiakkaille kela.fi-sivuilla.
- Asumisneuvonnan ja Kelan yhteistyön kehittäminen: Pilotti alkamassa Helsingin ja Kuopion kanssa

Hallitusohjelma:

Kunnat ja hyvinvointialueet veloitetaan kehittämään edullisia asumispalveluita ja asumisneuvontaa yhdessä kuntien vuokratyöyhtiöiden ja yksityissektorin kanssa toimeentulokiasiakeille yhteistyössä Kelan tietopohjan kanssa.

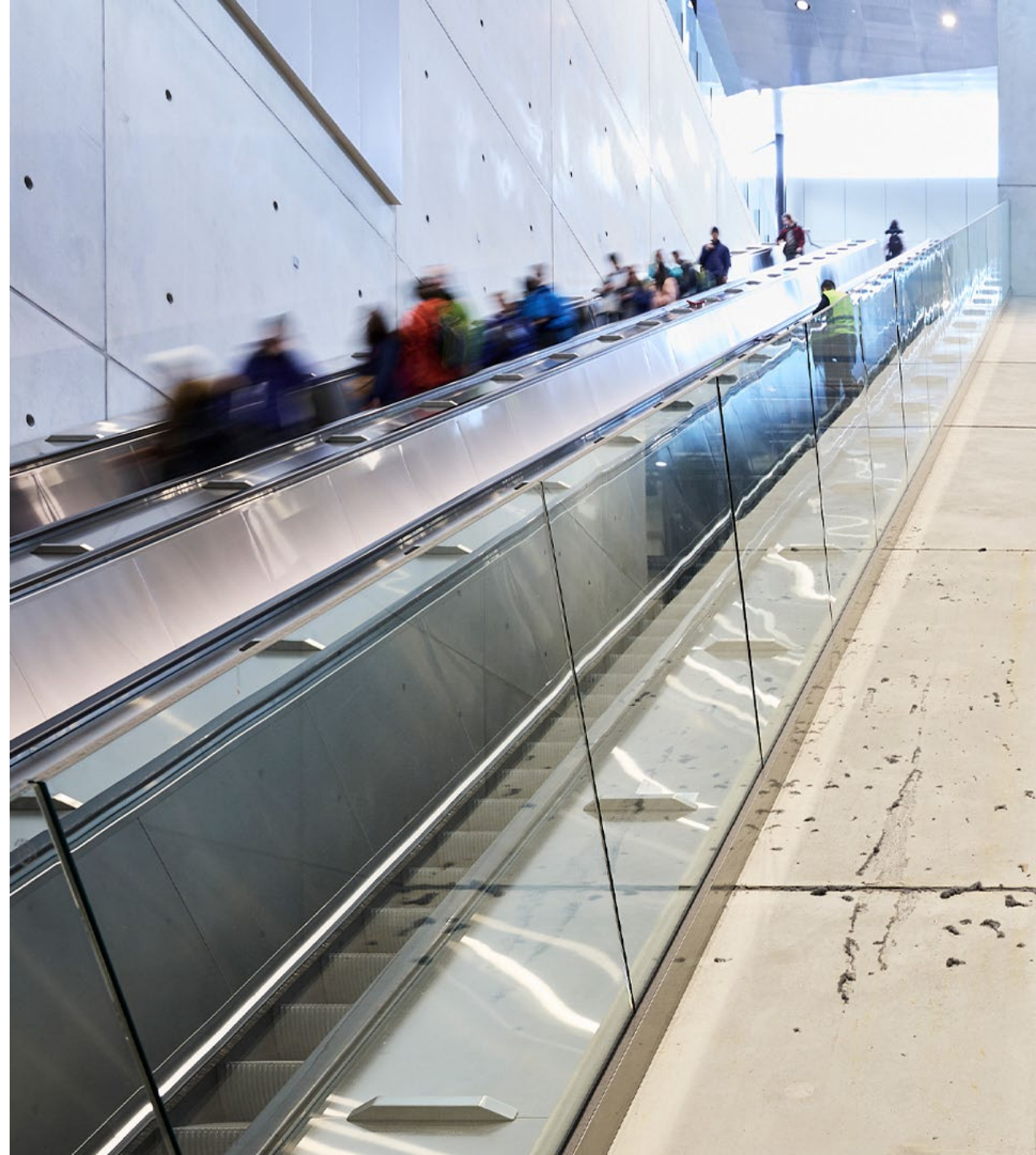
- Hallituksen esitys:

Asumismenoihin liittyvistä tukimuodoista neuvominen kuuluu Kansaneläkelaitoksen tehtäviin, asumisen ratkaisusta neuvon antaminen jakaantuu eri toimijoille, mutta lähinnä kunnille ja asumisneuvontaa tarjoaville tahoille. Henkilöt, joilla on elämänhallinnan haasteita, kuten myös ylivelkaantuneet ja luottotietonsa menettäneet henkilöt tarvitsevat todennäköisimmin muitakin tukitoimia

Kansaneläkelaitoksen tulee tarvittaessa ohjata asiakasta olemaan yhteydessä kuntaan asuntoasian selvittämistä varten. Näin säädetään myös voimassaolevassa laissa, mutta nyt säännöksen mukaan ohjaus tehdään tarvittaessa. Kunnissa annetaan myös asumisneuvontaa, jonka piiriin ohjaus voidaan käytännössä tehdä.

Muutokset muissa etuuksissa heijastuvat viimesijaiseen etuuteen

- Työttömyysturvan ja yleisen asumistuen, sekä muiden etuuksien muutokset heijastuvat suoraan perustoimeentulotukeen.
- Kelan arvion mukaan perustoimeentulotuen saajakotitalouksien määrä kasvaa 25 000 indeksijäädytysten sekä työttömyysturvan ja yleisen asumistuen leikkausten johdosta.

Sanna on työtön, kahden yli 10-v. lapsen yksinhuoltaja Sipoosta. Hänellä ei ole säästöjä tai muita varoja. Hän hakee Kelasta perustoimeentulotukea tiukan taloudellisen tilanteensa vuoksi.

	Etuus	Joulukuu 2023 e/kk	Huhtikuu 2024
Tulot	Työmarkkinatuki (+ lapsikorotus 31.3.2024 asti)	760,00	595,36
	Lapsilisä ja yksinhuoltajakorotus	336,32	346,32
	Asumistuki	662,40	579,60
	Elatustuki	373,94	392,40
	Yhteensä	2 132,66	1913,32
Menot	Vuokra	810,00	810,00
	Vesimaksu	45,00	45,00
	Perusosa perhekoon mukaan	1 448,84	1 463,40
	• Yksinhuoltaja 632,83	632,83	669,99
	• 1. yli 10-v. lapsi 421,88	421,88	411,40
	• 2. yli 10-v. lapsi 394,13	394,13	382,01
	Yhteensä	2 303,84	2 318,40
Laskelma	Tuloista vähennetään menot	$2\,132,66 - 2\,303,84 = -171,18$	$1\,913,32 - 2\,318,40 = -405,08$
Tuen määrä	Sannan perheelle maksetaan	171,18	405,08

Kysyttävää?

Kiitos!

Rita Lääkkölä

Venla Hietala

Toimeentuloturvaetuuksien osaamiskeskus

Kela|Fpa